

Tanárjelöltek (osztatlan képzés) iskolai gyakorlatának szabályzata

Szeged, 2008/2009. tanévtől

Jelen szabályzat a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi és Természettudományi Karának hallgatóira vonatkozik.

A tanárjelöltek iskolai gyakorlata már az V. év előtt megkezdődik, melynek során pedagógiai, pszichológiai megfigyeléseket, óralátogatásokat végeznek. A II. és III. éves hallgatók iskolai gyakorlatának szaktárgyaktól független részét a BTK Pedagógiai-Pszichológiai Intézete szervezi. A IV. éves hallgatók gyakorlata szaktárgyakhoz kapcsolódik, ennek szervezése a szakmódszertan oktatóinak feladata. A II–IV. éves hallgatók iskolai gyakorlatának időpontját és tartalmát a fogadó iskolákkal az egyetemi oktatónak előzetesen egyeztetni kell.

Az SZTE BTK és TTK tanárjelöltjei iskolai tanítási gyakorlatukat szeptember 15.–november 30., ill. február 1.–május 1. közötti időszakban az egyetemi gyakorló iskolák (általános iskola, gimnázium), valamint a szegedi iskolák megbízott szakvezetőinek irányításával végzik.

I. Szervezési kérdések

1. Tanítási gyakorlatot minden olyan tanár szakos nappali és levelező tagozatos hallgató végezhet, aki a szakmai, pedagógiai, valamint a tanítandó szakjának megfelelő szakmódszertani követelményeknek eleget tett és az előző tanév végén, legkésőbb május 31-ig a www.gyakg.u-szeged.hu/jelolt címen bejelentkezett, majd az itt kiállított jelentkezési lapját a Tanulmányi Osztályra beadta.
2. Azok a hallgatók, akik jelentkezési kérelmet nem adnak be, a tanítási gyakorlatot csak egy év múlva teljesíthetik.
3. A tanításra jelentkezett tanárjelölteket az oktatási rektorhelyettes által megbízott felelős osztja be gyakorlatra a bevezetésben említett iskolák valamelyikébe. A hallgatók esetleges kéréseiket feltüntethetik a jelentkezési lapon.
4. Azok a hallgatók, akik jelentkezésüket beadták, de valamilyen oknál fogva nem tudnak a tanítási gyakorlaton részt venni, szeptember elsejéig kötelesek bejelenteni távolmaradásukat a tanítási gyakorlatot szervező tanárnak (Ságvári Gimnázium).
5. Bármely, a tanítási gyakorlatot érintő kérelmet a karok Tanulmányi Bizottságai illetékesek elbírálni. Rendkívül indokolt kérelem esetén engedélyezhetik az iskolai gyakorlat későbbi kezdését, esetleg a más iskolába való beosztást is. Az erre vonatkozó kérelmeket – csatolva az iskola fogadó nyilatkozatát, amely a külső szakvezető személyét is kijelöli – legkésőbb június 20-ig kell benyújtani (lásd „Kérelem az iskolai gyakorlat külső intézményben való végzésére”).

6. Az általános tudnivalókat az oktatási rektorhelyettes által megbízott felelős(ök) ismerteti(k) a tanárjelöltekkel a gyakorlatot megelőző év áprilisában.
7. A tanárjelöltek beosztása megtekinthető a gimnázium honlapján és a gyakorlóiskolák hirdető-tábláján szeptember 1-jétől.
8. A tanítási gyakorlat az I. félévben az egyetemi tanévkezdés napjától december 1-ig, a II. félévben február 1-jétől május 1-jéig tart.
9. A tanítási gyakorlat kötelező, az igényes szakmai felkészülés érdekében arról hiányozni csak indokolt esetben – a szakvezető tudtával – lehet. Indokolatlan távolmaradás esetén a tanítási gyakorlatot meg kell ismételni.
10. Az egyéni tanulmányi rend kedvezményei az iskolai gyakorlatok végzésére nem terjednek ki.
11. Félévenként egy szaktárgyból kell tanítási gyakorlatot végezni, átlagosan heti 10 órát töltve a kijelölt iskolában.
12. A tanítási órák száma félévenként minimum 12–15 óra (levelezőknél 10 óra), a hospitálás pedig félévente 50 óra (ebbe 30 óra fölött beszámítható a más tanárjelölt óráját előkészítő, ill. a megtartott órát elemző megbeszélés is).
13. A 12–15 órányi tanítást egy (indokolt esetben legfeljebb két) osztályban vagy tanulócsoportban folyamatosan kell végezni. A tanítási gyakorlat idején zajló külföldi ösztöndíjakról, egyéb hivatalos hiányzásokról a jelölt köteles írásos, hivatalos formában tájékoztatni szakvezetőjét.
14. A tanárjelöltek óráit más jelöltek, a szakvezetők, az adott iskola vezetői, a Pedagógiai-Pszichológiai Intézet és a szakmódszertan tanárai, valamint a szaktanszékek oktatói látogathatják.
15. Azok a kiegészítő képzésben részt vevő (főiskolai diplomával rendelkező) hallgatók, akik jelenleg is tanárként dolgoznak, kérhetik felmentésüket a tanítási gyakorlat alól.

II. A tanárjelöltek feladatai

A) Általános tudnivalók

1. Az iskolai tanítási gyakorlat három elemből tevődik össze:
 - a) hospitálás,
 - b) tanítás,
 - c) tanítási órán kívüli szakmai munka.
2. A tanárjelölteknek az egyetemi félévkezdések első napján kell jelentkezni a szakvezetőknél.
3. Az iskolába munkakezdés előtt, időben kell megérkezni, becsengetés után tanítási órára bemenni nem lehet.
4. A tanárjelölt megjelenése, öltözete, viselkedése illeszkedjék az iskolai normákhoz.

B) Hospitálás

1. A félévenkénti 50 óra hospitálást lehetőleg úgy kell szervezni, hogy annak felét a jelölt a saját tanítása megkezdése előtt teljesítse.
2. Minden szakvezető órája látogatható az órát tartó tanár előzetes beleegyezésével, a látogatók létszámát a szakvezető határozza meg.
3. Az óralátogatásokon – követve az óra logikai és módszertani menetét – jegyzetelni kell. Az egyes órákról készült feljegyzéseket az órát tartó tanár írja alá, félév végén pedig a szakvezető aláírásával igazolja a hospitálási kötelezettségek teljesítését.
4. A tanítási gyakorlatot – nem a gyakorló iskolákban – végzőknek a hospitálási napló beszkenelt változatát a regisztrációhoz használt felületen (www.gyakg.u-szeged.hu/jelolt/) keresztül fel kell tölteniük.

C) Tanítási gyakorlat

1. A tanárjelölt a tanítási gyakorlatát megelőzően tématervet ad le a szakvezetőjének.
2. A tanárjelölt a szakvezetővel egyeztetett időpontban óraelőkészítő és óraelemző megbeszéléseken vesz részt.
3. A tanárjelölt órát csak a szakvezető által jóváhagyott tervezet vagy vázlat alapján tarthat. A tanítással kapcsolatos dokumentációt a hallgató az utolsó megtartott órájával egy időben leadja szakvezetőjének.
4. A zárótanítási óratervezetet 3 példányban kell elkészíteni, és ebből egy nappal a tanítás előtt 1 példányt kell leadnia a szakvezetőnek, 1 példányt a szakmódszertan tanárának, 1 példányt pedig a szakdolgozat témavezető tanárának. A zárótanítási óratervezet – a papíron leadottal tartalmilag egyező változatát – elektronikus formában (a kézzel készített ábrákat és az esetlegesen beragasztott képeket szkennelve és a dokumentumba illesztve) valamint a 30 Mb-nál nem nagyobb elektronikus formában csatolt mellékleteket a regisztrációhoz használt felületen (www.gyakg.u-szeged.hu/jelolt/) keresztül fel kell tölteni a zárótanítás előtt legalább 2 nappal.
5. A tanárjelölt önállóan végzi az órán oktató-nevelő munkáját. Az önállóság vonatkozik a különböző szemléltető eszközök használatára és kezelésére is.
6. A tanárjelölt egy alkalommal szakvezetője és hallgató nélkül, önállóan tarthat órát.

D) Tanórán kívüli munka (lásd Tanítási gyakorlat értékelése)

A tanárjelöltek az iskolai élet mind teljesebb megismerése céljából tanórán kívüli tevékenységet is végeznek a szakvezető javaslatára és saját választásuk alapján.

E) A tanítási gyakorlat értékelése

Az iskolai gyakorlatot az egyetem által megbízott szakvezetők gyakorlati jeggyel minősítik. Azon hallgatók osztályzatára, akik a tanulmányi bizottságok külön engedélye alapján külső szakvezetőnél gyakorolnak, az iskola írásos javaslatot tesz (lásd. „A tanítási gyakorlat értékelése”). Indexüket a tanítási gyakorlatot szervező tanár (Ságvári Gimnázium) írja alá.

Az értékelés szempontjai:

- hospitálás, jegyzetkészítés,
- óramegbeszélésen való részvétel,
- az órákra való szakszerű felkészülés,
- a határidők pontos betartása,
- a tanítási gyakorlat dokumentumainak szakszerű és színvonalas elkészítése,
- a korszerű módszertani ismeretek alkalmazása,
- a munkafegyelem betartása,
- a tanítási órán kívüli feladatok teljesítése.

Tanítási órán kívüli választható tevékenységek tanárjelöltek részére

I. Szaktárgyához kapcsolódó munka

1. Szakkörök, tanfolyamok látogatása;
2. Szakkörök, tanfolyamok tartása (egy-két óra);
3. Munkaközösségek által szervezett versenyeken, pályázatokon való közreműködés, pályamunkák elbírálása;
4. Szertárrendező, szertárfejlesztő munka;
5. Korrepetálás;
6. Tehetséges tanulókkal való foglalkozás.

II. Nevelőmunka, diákönkormányzat

1. Iskolai ünnepélyeken való részvétel;
2. Iskolai ünnepélyek megszervezésének segítése;
3. Diákklub munkájának támogatása (színjátzókör, egyéb rendezvények);
4. Cserekapcsolatok szervezésének, lebonyolításának segítése (főleg nyelvszakosok esetében).